

Kerivät kaalit Vuoden vihannes 2010

Kerivät kaalit – kerä-, puna-, suippo- ja kurttuakaali - on valittu Vuoden Vihannekseksi vuonna 2010. Keriviä kaaleja on viljelty Euroopassa jo ainakin 2500 vuotta. Keräkaali oli pitkään monissa maissa tärkein viljelty vihannes ja ravitsemuksellisesti tärkeä C-vitamiinin lähteenä. Aikaisemmin kasvimaita kutsuttiinkin kaalitarhoiksi, mikä kuvaa kasvin historiallista tärkeyttä.

Viljelyssä yleisin on vihreälehtinen, tiiviskeräinen keräkaali, jota usein kutsutaan myös valkokaaliksi erotukseksi punalehtisestä punakaalista. Melko vähän viljelty suippokaali muodostaa suipot, teräväkärkiset kerät. Kurttukaalin lehdet ovat poimuiset. Maultaan se on mieto.

Kaalikasveille tyypillisen maun ja tuoksun antavat rikkiä sisältävät glukosinolaatit ja niiden hajoamistuotteet. Nykyisin nämä yhdisteet ovat erityisen mielenkiinnon kohteena hyvien terveysvaikutustensa takia, mm. syöpää estävinä aineina. Tutkimustiedon lisääntyminen tällä alalla voikin olla yksi avain kaalien uuteen nousuun tärkeänä osana ihmisen terveellistä ravitsemusta.

Tarkka viljeltävä

Kerä- ja kurttuakaali viihtyvät ravinteikkaassa maassa, jonka pH on 6,5-7,5. pH:ta säätelemällä pidetään kurissa yhtä viljelyn pahinta uhkaa, möhöjuurta, joka voi maassa pitkään säilyvänä tautina pahimmillaan lopettaa viljelyn koko tilalla. Möhöjuuren kuten muidenkin kasvintuhoojien hallinnassa tärkeää on viljelykierto, jossa kaalikasveja viljellään samalla lohkolla korkeintaan joka viides vuosi.

Kaalit istutetaan peltoon noin neliviikkoisina taimina, jotka karaistetaan ennen istutusta. Varhaisimmat istutukset peitetään harsolla. Istutuksen jälkeen on syytä huolehtia kastelusta, kuten myöhemminkin kasvukaudella, jotta kasvu jatkuisi häiriöttä ja sadon laatu olisi hyvä. Rehevä kaalikasvusto kuluttaa runsaasti vettä ja kastelu on välttämätöntä. Kerivät kaalit vaativat runsasta lannoitusta, sillä kasvuston biomassa ja ravinteiden kulutus on varsinkin pitkän kasvuajan lajikkeilla suuri.

Kaaleista uusia trendikasveja

Valkokaalia viljellään Suomessa nykyisin reilun 500 hehtaarin pinta-alalla ja punakaalia noin 20 hehtaarilla. Kurttukaalin viljelymääriä ei tilastoida erikseen. Viljelyala on pienentynyt hiljalleen

viime vuosikymmeninä, mutta toivoa sopii, että kaalien terveellisyys, edullinen hinta ja lähiruoan arvostus nostaisivat perinteikkään kasvin uuteen nousuun. Monipuoliset käyttömahdollisuudet raakana ja kypsennettynä tarjoavat vaihtelua arkipäivän ruokailuun kotona ja suurkeittiöissä.

Kaalit kuuluvat monimuotoiseen Brassica-sukuun, jonka eri lajeissa ja muodoissa on enemmän viljelykasveja kuin missään muussa kasvisuvussa. Niitä alettiin viljellä jo maanviljelyn ensiaskelten aikaan neoliittisellä kaudella. Viljelty kaali, Brassica oleracea -laji, polveutuu todennäköisesti villikaalista, jota tavataan Välimeren ja Atlantin valtameren kivikkoisilla rannikoilla Euroopassa.

Vuoden Vihanneksen valitsevat vuosittain puutarha-alan keskusjärjestö Puutarhaliitto ry ja Kotimaiset Kasvikset ry apunaan muut alan järjestöt ja asiantuntijat. Valinnan tavoitteena on monipuolistaa vihannesten käyttöä ja tuntemusta.

Tekstit: kehityspäällikkö Terhi Taulavuori, ProAgria-Keskusten liitto ja viestintäpäällikkö Pirjo Toikkanen, Kotimaiset Kasvikset ry